

Ⓒ Averz

Na líci zberateľskej euromince je Kovačičan oblečený v dobovom kožuchu držiaci koňa na vôdzke. Za ním sedia na voze dve ženy a kompozíciu dopĺňa vahadlová studňa. Pod studňou je značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami a štylizované iniciálky autora zberateľskej euromince Karola Lička KL. V pravej spodnej časti je štátny znak Slovenskej republiky, nad ktorým je v dvoch riadkoch nominálna hodnota 10 EURO. Názov štátu SLOVENSKO a letopočet 2022 sú v opise v hornej časti mincového poľa.

Ⓒ Reverz

Na rube zberateľskej euromince je v kompozícii Kovačičanka oblečená v dobovom ľudovom odev s výjavom mlátenia obilia a evanjelickým kostolom v Kovačici v pozadí. V pravej časti mincového poľa je v opise nápis SLOVÁCI V KOVAČICI. Letopočty 1802 a 2022 sú v dvoch riadkoch v spodnej časti mincového poľa.

Takáčova tlačiarica v roku 1938 využívaná na mlátenie obilia. V pozadí je stavba „hambára“, v ktorom sa sušievali kukuričné šúľky.

Ⓒ Údaje o minci

Nominálna hodnota:	10 eur
Materiál:	Ag 900/1000, Cu 100/1000
Hmotnosť:	18 g
Priemer:	34 mm
Hrana:	• NEMÔŽEME ZAVÁŽIŤ ČÍSELNE, ALE LEN SVOJOU DOBRŤOU KVALITOU
Náklad:	limitovaný, maximálne 15 000 ks v bežnom a proof vyhotovení
Autor návrhu:	Karol Ličko
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica, š. p.

Vydala: © Národná banka Slovenska, september 2022

Text: PhDr. Zuzana Drugová

Foto: Pavel Baláž, ktorý historické fotografie zozbieral od rôznych kovačických rodín a Vladimír Kuchárik

[www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/
eurove-mince/zberatske](http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatske)

www.nbs.sk

Začiatok osídľovania Kovačice Slovákmí

220. výročie

STRIEBORNÁ ZBERATEĽSKÁ EUROMINCA

Kovačica je významným centrom slovenského života v Srbsku. Je príkladom multietnického spolunažívania piatich rôznych etník. Je centrom insitného umenia, ktorého zakladateľmi a nositeľmi sú doposiaľ Slovenky a Slováci žijúci v Srbsku. Je zdrojom mnohých významných udalostí, osobností a ich činov.

Po ukončení tureckej nadvlády požiadali slovenskí migranti 15. mája 1802 uhorského panovníka Františka I. (známeho aj ako rímsky imperátor František II.), aby im dovolil usídlieť sa vo vtedajšej pustatine Kovačica. Už 8. apríla 1803 prišiel do Kovačice prvý slovenský učiteľ. Jednotriedna evanjelická škola bola prvou cirkevnou budovou. Stavbu Božieho chrámu začali v roku 1805. Veža evanjelického kostola, postavená neskôr podľa plánov významného architekta Milana Harminca, je doposiaľ symbolom Kovačice a viery jej slovenských obyvateľov.

Mladá dievka fotografovaná v ateliéri Györgya Jarasyho, ktorý pôsobil v Kovačici v rokoch 1904 - 1914.

Historická fotografia centra Kovačice z čias Rakúsko-Uhorska.

Kovačica bola na prelome 19. a 20. storočia významná svojimi národnobuditeľskými snahami. V období maďarizácie si ako prejav protestu zvolili za farára Jána Čaploviča, ktorý bol významnou postavou udalostí v Turíčnu nedeľu v roku 1907. Vtedy sa časť cirkevného zboru rozhodla zmariť nanútené maďarské bohoslužby spevom slovenských nábožných piesní. Vypukli nepokoje, ktoré vyvrcholili obvinením 97 veriacich v známom Kovačickom procese. Udalosti predznamovali podobný prípad na Slovensku, v Černej, na jeseň v roku 1907.

Medzi najhorlivejších účastníkov v spomínaných protestoch patrila aj vtedajší richtár Fero Bulík. Jeho syn Janko mal v tom čase 10 rokov a ako sám neskôr uviedol, práve udalosti Kovačického procesu nasmerovali jeho život na prácu v prospech Slovákov. Stal sa advokátom. Do politického života vstúpil už ako vysokoškolák hneď po skončení prvej svetovej vojny. Bol hlavným organizátorom založenia Matice slovenskej v Juhoslávii a na ustanovujúcom zhromaždení 15. augusta 1932 v Báčskom Petrovci bol zvolený za jej predsedu. Súčasne pôsobil ako správca

slovenskej Evanjelickej cirkvi a. v. Bol významným predstaviteľom protifašistického odboja. Cez jeho advokátsku kanceláriu emigrovali zo Slovenského štátu na západ významné osobnosti. Zomrel v roku 1942 v koncentračnom tábore Mauthausen. Ján Bulík je pravdepodobne najvýznamnejším kovačickým rodákom. Vyrástli tu však desiatky významných osobností slovenského krajaanskeho sveta.

V Kovačici vznikla aj škola insitného umenia. Od jej vzniku v polovici 20. storočia až doposiaľ žilo a tvorilo v Kovačici a susednej Padine 64 insitných umelcov. Najznámejšími autormi boli Martin Jonáš a Zuzana Chalupová. Viacerí ich nasledovníci sú aj v súčasnosti známi nielen odbornej obci. Jedným z organizátorov prezentácií kovačického insitného umenia na Slovensku je aj Národná banka Slovenska.

Dr. Janko Bulík, významný kovačický rodák, na fotografii ako čerstvý absolvent práva.